

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การห้ามจ่ายเงินหรือนำเงินไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงาน
ในต่างประเทศตามมาตรา ๑๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘

กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๐๔๐๕/๓๒๒๒ ลงวันที่ ๒๕
กรกฎาคม ๒๕๖๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สืบเนื่องจากปัจจุบันได้มีการ
แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเพิ่มเติมบทบัญญัติซึ่งกำหนดข้อห้าม
การจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและดูงานในต่างประเทศของข้าราชการการเมืองในองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในมาตรา ๑๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติให้ “การจ่ายเงินของกรุงเทพมหานครตามวรรคหนึ่ง
หรือการนำเงินของกิจการที่กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้น
ไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของข้าราชการการเมืองของกรุงเทพมหานคร
ประธานสภากรุงเทพมหานคร รองประธานสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
หรือสมาชิกสภาเขต จะกระทำมิได้” ซึ่งบทบัญญัติห้ามการกระทำการในลักษณะเดียวกันนี้
มีอยู่ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
แต่ในส่วนของบทบัญญัติห้ามการกระทำการดังกล่าวในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การ
บริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น ได้กำหนดให้
มีข้อยกเว้นในกรณีที่มีข้อตกลงหรือความร่วมมือกับหน่วยงานในต่างประเทศหรือการฝึกอบรม
ซึ่งจัดโดยหน่วยงานของรัฐที่กำหนดให้มีการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามที่
กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด ประกอบกับปัจจุบันกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานคร
มีโครงการที่ต้องไปปฏิบัติการกิจต่างประเทศของข้าราชการการเมืองของกรุงเทพมหานคร
กรุงเทพมหานครจึงได้มีคำสั่ง ที่ ๑๓๘๗/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะทำงาน
ศึกษาการบังคับใช้มาตรา ๑๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กรุงเทพมหานครฯ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ที่มา ขอบเขต และวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้บทบัญญัติ
ดังกล่าว โดยมีปัญหาว่ามาตรา ๑๑๙ วรรคสอง จะบังคับใช้กับโครงการที่ต้องไปปฏิบัติการกิจ
ต่างประเทศดังต่อไปนี้ หรือไม่

(๑) โครงการสถาบันพี่เมืองน้องและขยายความสัมพันธ์กับสภาเมืองต่างประเทศ
โดยรูปแบบการดำเนินโครงการจะมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสภากรุงเทพมหานคร
กับสภาท้องถิ่นของเมืองในต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์
ระหว่างกรุงเทพมหานครกับสภาท้องถิ่นของเมืองในต่างประเทศ การพัฒนาการติดต่อโดยตรง

และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมการศึกษา การให้คำปรึกษาหารือ การแนะนำแนวทางการแก้ไขปัญหา การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในฐานะสถานิติบัญญัติระดับท้องถิ่น และเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเมืองและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเมือง ซึ่งจะมีการแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านต่าง ๆ โดยมีการเชิญข้าราชการการเมืองของสภาท้องถิ่นทั้งสองประเทศไปร่วมประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการบริหารงานกิจการสภาท้องถิ่นและการพัฒนาท้องถิ่น ณ เมืองอันเป็นที่ตั้งของสภาท้องถิ่นในต่างประเทศ

(๒) โครงการแลกเปลี่ยนการเดินทางเยือนระหว่างผู้บริหารเมืองพี่เมืองน้องเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนากรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยโครงการย่อยต่าง ๆ เช่น โครงการแลกเปลี่ยนการเดินทางเยือนระหว่างผู้บริหารเมืองพี่เมืองน้องเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนากรุงเทพมหานคร (การเข้าร่วมการประชุม 2019 Chengdu Global Innovation and Entrepreneurship Fair และ 2019 Innovation Forum for Mayors of International Sister Cities of Chengdu) โดยรูปแบบการดำเนินโครงการจะมีการจัดทำความตกลงระหว่างกรุงเทพมหานครกับเมืองต่าง ๆ ในต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริม กระชับ และขยายความสัมพันธ์ระหว่างกรุงเทพมหานครกับมหานครและเมืองในต่างประเทศ การพัฒนาการติดต่อโดยตรงและสนับสนุนการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมการศึกษา การให้คำปรึกษาหารือ แนะนำแนวทางการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในระดับผู้บริหารและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งจะมีการแลกเปลี่ยนคณะผู้แทน และแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านต่าง ๆ โดยมีการเชิญคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองไปร่วมประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการบริหารและพัฒนาเมือง และเป็นหัวหน้าคณะในการเดินทางเยือนเมืองในต่างประเทศเพื่อจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนตามกรอบความตกลงระหว่างกัน

(๓) โครงการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนากรุงเทพมหานคร (ศึกษาดูงานด้านการศึกษาและวัฒนธรรม) เป็นโครงการหนึ่งตามยุทธศาสตร์การพัฒนากรุงเทพมหานครด้านต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาในด้านทรัพยากรบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้รับประสบการณ์ตรงเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางการศึกษาและวัฒนธรรม ส่งเสริมให้ผู้ร่วมโครงการมีวิสัยทัศน์และโลกทัศน์ที่กว้างไกล โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนกรุงเทพมหานครและข้าราชการกรุงเทพมหานคร โดยมีการเดินทางไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับประสบการณ์ตรงและนำประสบการณ์ที่ได้รับมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ ยังมีโครงการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนากรุงเทพมหานครด้านอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานครที่มีรูปแบบการดำเนินการเช่นเดียวกับโครงการนี้ด้วย

(๔) หลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านการพัฒนาผู้นำเมือง (ผู้นำเมือง) เป็นหลักสูตรอบรมที่จัดโดยมหาวิทยาลัยนวมินทราชูทิศ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในกำกับของกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทัศนคติ ความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการเขตเมืองและการปกครองส่วนท้องถิ่นให้กับผู้นำภาครัฐ ภาคเอกชน ให้สามารถบูรณาการแนวคิดและแนวทางในการบริหารองค์กรและการบริหารท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเมืองและท้องถิ่นอย่างยั่งยืน มีการอบรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาเมือง รวมทั้งการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ โดยมีข้าราชการการเมืองของกรุงเทพมหานครเป็นผู้เข้ารับการอบรมด้วยและค่าใช้จ่ายในการอบรมของข้าราชการการเมืองของกรุงเทพมหานครมาจากเงินที่กรุงเทพมหานครจัดสรรให้เป็นรายปีในลักษณะเงินอุดหนุนจำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละเจ็ดสิบ

โดยคณะทำงานฯ พิจารณาแล้ว มีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า มาตรา ๑๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ ได้บัญญัติห้ามการจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและการดูงานในต่างประเทศของข้าราชการการเมืองของกรุงเทพมหานคร ในการตีความคำว่า “การดูงาน” ต้องพิจารณาประกอบกับความหมายและวัตถุประสงค์ของคำว่า “การฝึกอบรม” เพื่อให้สอดคล้องกัน โดยการฝึกอบรมนั้นจะเป็นเรื่องการดำเนินการอบรม สัมมนา ให้ความรู้ โดยมีการจัดทำเป็นหลักสูตร และมีช่วงเวลาจัดที่แน่นอน และมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาบุคลากร การดูงานก็ย่อมต้องมีลักษณะและวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาบุคลากรเช่นเดียวกับการฝึกอบรมด้วย ดังนั้น เมื่อโครงการสถาบันพีเมืองน้องและขยายความสัมพันธ์กับสภาเมืองต่างประเทศ และโครงการแลกเปลี่ยนการเดินทางเยือนระหว่างผู้บริหารเมืองพีเมืองน้องเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนากรุงเทพมหานคร เป็นการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นการไปปฏิบัติภารกิจในต่างประเทศ ไม่ได้มีลักษณะการจัดทำเป็นหลักสูตร และไม่ได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพัฒนาบุคลากร แต่เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างเมือง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเมือง กรุงเทพมหานครจึงสามารถดำเนินโครงการดังกล่าวได้ ส่วนโครงการอบรม สัมมนา ดูงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนากกรุงเทพมหานคร (ศึกษาดูงานด้านการศึกษาและวัฒนธรรม) หรือโครงการอื่นที่มีรูปแบบการดำเนินการเช่นเดียวกัน และการนำเงินของกรุงเทพมหานครเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมของข้าราชการการเมืองของกรุงเทพมหานครตามหลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านการพัฒนาผู้นำเมือง (ผู้นำเมือง) เมื่อมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพัฒนาบุคลากร กรุงเทพมหานครจึงไม่สามารถดำเนินโครงการหรือนำเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าวได้ตามมาตรา ๑๑๙ วรรคสอง

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า มาตรา ๑๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ ได้บัญญัติห้ามการจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและการดูงานในต่างประเทศของข้าราชการการเมืองของกรุงเทพมหานคร โดยมีได้กำหนดข้อยกเว้นไว้แต่ประการใด ถือเป็นกฎหมายที่กำหนดห้ามการกระทำได้กล่าวโดยเด็ดขาด จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการไปปฏิบัติภารกิจในต่างประเทศ ดังนั้น โครงการสถาบันพีเมืองน้องและขยายความสัมพันธ์กับสภาเมืองต่างประเทศ และโครงการแลกเปลี่ยนการเดินทางเยือนระหว่างผู้บริหารเมืองพีเมืองน้องเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนากรุงเทพมหานคร แม้จะไม่ได้มีการจัดทำเป็นหลักสูตรและมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเมืองหรือไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์ใดก็ตาม กรุงเทพมหานครก็ไม่สามารถดำเนินโครงการดังกล่าวได้ตามมาตรา ๑๑๙ วรรคสอง

จากข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็นดังกล่าวข้างต้น กรุงเทพมหานครจึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า มาตรา ๑๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ มีวัตถุประสงค์ เจตนารมณ์ และขอบเขตการบังคับใช้เพียงใด การดำเนินการตามโครงการดังกล่าวข้างต้นอยู่ในบังคับตามบทบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร และความเห็นของฝ่ายใดถูกต้อง รวมทั้งหากมีความเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่นใดเพื่อประโยชน์แก่การดำเนินการของกรุงเทพมหานคร ขอได้โปรดแจ้งกรุงเทพมหานครด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนกรุงเทพมหานครเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า โดยที่มาตรา ๒๕๐^๑ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้กฎหมายว่าด้วยหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดให้มีการกำกับดูแล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงได้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการห้ามจ่ายเงินหรือนำเงินไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงาน ในต่างประเทศไว้ในกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

๑. มาตรา ๘๕^๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. มาตรา ๖๗^๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๒๕๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

ฯลฯ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริต และการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการ ก้าวล่วงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา ๘๕ องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

การจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำเงินของกิจการที่องค์การ บริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้น ไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงาน ในต่างประเทศของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การ บริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จะกระทำได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีข้อตกลงหรือความร่วมมือกับหน่วยงาน ในต่างประเทศหรือการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยหน่วยงานของรัฐที่กำหนดให้มีการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๖๗ เทศบาลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

การจ่ายเงินของเทศบาลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำเงินของกิจการที่เทศบาลเป็นเจ้าของหรือ เป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้น ไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธาน สภาเทศบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาล จะกระทำได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีข้อตกลงหรือความร่วมมือกับหน่วยงาน ในต่างประเทศหรือการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยหน่วยงานของรัฐที่กำหนดให้มีการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

๓. มาตรา ๗๔^๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. มาตรา ๙๒^๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ และ

๕. มาตรา ๑๑๙^๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยบทบัญญัติข้างต้นมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้การจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการนำเงินของกิจการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการ ไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาและเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น รวมทั้งตำแหน่งอื่นที่กำหนด จะกระทำมิได้

อย่างไรก็ดี การที่บทบัญญัติว่าด้วยการห้ามจ่ายเงินหรือนำเงินไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ได้กำหนดข้อยกเว้นการห้ามจ่ายเงินหรือนำเงินไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรม

มาตรา ๗๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

การจ่ายเงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามวรรคหนึ่ง หรือการนำเงินของกิจการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้น ไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีข้อตกลงหรือความร่วมมือกับหน่วยงานในต่างประเทศหรือการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยหน่วยงานของรัฐที่กำหนดให้มีการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๙๒ การจ่ายเงินของเมืองพัทยา ให้เป็นไปตามที่ได้อนุญาตไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

ฯลฯ

ฯลฯ

การจ่ายเงินของเมืองพัทยาดตามวรรคหนึ่ง หรือการนำเงินของกิจการที่เมืองพัทยาเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้น ไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของนายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษา ประธานสภาเมืองพัทยา รองประธานสภาเมืองพัทยา สมาชิก เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา หรือผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา จะกระทำมิได้

มาตรา ๑๑๙ การจ่ายเงินของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามที่ได้อนุญาตไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การจ่ายเงิน ซึ่งมีได้อนุญาตไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติว่าด้วยการนั้น

การจ่ายเงินของกรุงเทพมหานครตามวรรคหนึ่ง หรือการนำเงินของกิจการที่กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้น ไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของข้าราชการการเมืองของกรุงเทพมหานคร ประธานสภากรุงเทพมหานคร รองประธานสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขต จะกระทำมิได้

หรือดูงานในต่างประเทศ โดยยกเว้นให้กับกรณีที่มีข้อตกลงหรือความร่วมมือกับหน่วยงาน
ในต่างประเทศหรือการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยหน่วยงานของรัฐที่กำหนดให้มีการฝึกอบรมหรือดูงาน
ในต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด การมีข้อยกเว้นเช่นนี้ย่อมมีผลให้
คำว่า “การฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศ” หมายความว่ารวมถึงกรณีที่มีข้อตกลงหรือความร่วมมื
กับหน่วยงานในต่างประเทศหรือการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยหน่วยงานของรัฐไว้ด้วย สำหรับในส่วนที่
เกี่ยวกับกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา นั้น เมื่อไม่ปรากฏว่ามีข้อยกเว้นดังกล่าวไว้ ดังนั้น
การจ่ายเงินหรือนำเงินไปใช้จ่ายในการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศกรณีที่มีข้อตกลง
หรือความร่วมมือกับหน่วยงานในต่างประเทศหรือการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยหน่วยงานของรัฐที่กำหนด
ให้มีการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศจึงไม่อาจทำได้

สำหรับการพิจารณาว่าโครงการใดของกรุงเทพมหานครจะอยู่ภายใต้บังคับ
มาตรา ๑๑๙^๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ หรือไม่ นั้น
กรุงเทพมหานครต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงที่มุ่งหมายจะไปดำเนินการในต่างประเทศของแต่ละ
โครงการเป็นรายกรณี โดยหากปรากฏว่าโครงการนั้นมีข้อเท็จจริงหรือการดำเนินการที่มีลักษณะเป็น
การฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเกิดจากการปฏิบัติตามข้อตกลงหรือความร่วมมือ
กับหน่วยงานในต่างประเทศหรือเป็นการฝึกอบรมซึ่งจัดโดยหน่วยงานของรัฐที่กำหนดให้มี
การฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศหรือไม่ ย่อมไม่สามารถจ่ายเงินหรือนำเงินไปใช้จ่าย
เพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๙ วรรคสอง ได้ แต่หากโครงการ
ดังกล่าวมีลักษณะเป็นการไปปฏิบัติหน้าที่ราชการในต่างประเทศให้แก่กรุงเทพมหานครตามหน้าที่
และอำนาจแล้ว กรุงเทพมหานครย่อมสามารถใช้เงินเพื่อการไปปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นได้
โดยไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑๙ วรรคสอง แต่อย่างใด

นางษ์สวาท

(นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๖๒